

Gezelliana

EEN andere briefomslag draagt den naam: 'Oostende' op den buitenkant, en zit van binnen vol met vierkantte stukjes papier, elk beschreven met eene strophe van onderstaande gedicht.

Daar was een eiland eens
 dat vaartuijwijs van wezen
lag
 was West- en Oostends uit
tot
 gescherpt als boeg en stier
 en waar de mast zou staan
in 't midden
 van 't vaartuig stond gerezen
daar stond hooge op
een kerke
 in 't midden Middelkerke
 zoo heet ze nog onthier
en staat er nog
en recht in 't midden schier.

Dat schip dat eiland hiet
 ter streep en had te kampen
 een langen tijd op al
 't geweld van zee en zand
 tot dat het vast en vrij
onweers
 van verdere oorlogsrampen
 genaderd wierd en bleef
 gelijmd aan 't Vaderland.

van
 't En is geen speur meer nu
daarvan en
 dat eiland schaars de namen
 vernamen 't: Middelkerke
 en Westende en vooral
 die schoone havenstad
 van wijdbekender famen
 Oostende die dit lied
maren
 alom verkonden zal.

Oostende wacht aan zee
 Oostende bake in 't noorden
 Oostende waterweeg
 Europa's oceaansche
 voorstad, hoe zijt gij
Vlaamsche
 weleer op Vlaanderens boorden
onze

onkenlijk in die trap
zichtbaar tot die...
 van grootheid opgestaan.

De zee de wind het zand
 bevochten saamgezworen
 uwe eerste grondlage en
 wanneer zij afgemat
 u rusten lieten schoot
 het krijgsgeweld in toren
 en maalde fijn als gruis (*meel*)
zware
 gij oude havenstad
uw sterke muren plat

Dan 't buskruid 't helsch geweld
stof
 in nietig zand geborgen
 op dat er niets ontbrake
Oostende aan uw gezucht
 aan uwe ellendigheid
eenslaags op een-
 ontstak met eenen keer
en verwachten
 een onvoorziene morgen
 en sprong met u en al
 uw schoonheid in de lucht
vastheid

Gezegend is de zee
en tem nu de
 getemd zijn al heur baren
 het zand heeft uitgeraasd
 geen oorlog tergt u meer
 geen buskruid in uw schoot
heen
 dreigt met u op te varen
 Oostende gij herwierdt
de zeestad van
 veel schooner als weleer
gij 't wonder van

Gij hebt het Gods genade
aan uw vrije
 Dat hebt ge Oostende 't volk
en 't vrije volk
 naast God dat volk te danken
's gena...
 dat wisselwoonstig en
 zoo wel de zee gewend
 als 't land de wereld rond

zijn
 gezeild de taaie planken
voert u nog steeds
 terug brengt en Oostende
stiert
 (u nog) voor ... moeder kent.
zijne

vrije volk
 Het vlaamsche Oostende, 't oud
 't voorvaderlijke en 't christen'
 geslachte 't roekeloos
vranke
 zeeminnend vrije diet
vlaamsche
 dat God hier plantte aleeer 't
 d'historieschrijvers wisten
 en 't zelf bezorgend in
 zijn goedheid groeien liet.
wassen

Dat volk dat oest en zant
opdoet
 en vruchten wint al zwerven
 met lijfsgevaar in 't veld
 dat nimmer stille en stond
 't en zij wanneer 't getemd
kwam zijn geweld te
 moest zijne woestheid derven
zijnen wrok
de en
 Gods toespraak hoorend zweeg
 en zijnen meester vond.

Dat volk is 't dat, Oostende
 u vaster als de muren
 gebouwd heeft en verwekt
 uit rampe en ongeval
 dat volk is 't alzo lang
uw bestaan zal
 als gij zult mogen duren
uwe stad zal
 van Godswege is dat u
Oostende is 't dat u vrij
 Oostende maken zal
dat volk is 't
en veilig maken zal

Alle eere zij aan God
ge
 die eeuwen lang voorleden
 door Christi heilig kruis

en Petri vischend hand
u eerst
 Oostende heeft vrij gemaakt
uw volk

gij
 en Christen zoo 't nog heden
nog zijt en blijven zult
 gebleven is en blijft
ons
 met heel het Vaderland
in 't vrije

Alle eere zij aan God
nooit en zij 't vergeten
 maar dient het niet geweten
 dat God ook menschenhulpe

aan
 aanveerd heeft en het werk
 van menschen lof en eere
en loon wilt
 indachtig toegemeten
bij leeren
 in 't leiden van zijn volk
 en 't stichten van zijn kerk.
stieren

zulk
 Ne waar dat was de hoop
 eer vijf en twintig jaren
 die u godvreezende en
God
 beminnend heldenpaar
 bezielde om 't geen verstrooid
 en los liep op te garen
waren
 en vrij te maken voor
 al 't dreigend zielsgevaar
doods

Het volk was u bekend
 't Oostendsche volk, het ware
 het edele dat gevoed
 aan de echte vrijheidsbron
 van Vlanderen zocht en zag
een ridder
 wie hem de leidsman ware
kamper
zijns levens
 ter vrijheid en wie hem
 den vrede geven kon.
redden

het

Het zocht en 't vond omdat
gij ziende waart en zoekend

zoo

naar 't volk en het naar u

het vond omdat

was zoekend en gijlien

uwen wille

die God betrouwend waart

in 't wellen Gods

uw goeden wil verkloekend

bestemd waart om vandaag

uw werk bekrond te zien.

O blijde dag voorwaar

met

bereid door zooveel zorgen

gezegend en begunst

wenscht en hoopt

door al dat hoopt en meent

de ware kracht des volks

in 't christendom verborgen

met

door u in eenen band

voor goed te zien vereend.

te zien aaneengeknoopt.

Een blijde dag die niet

alleene en dient te wezen

een enkelen

maar eenen keer gevierd

vergeten en verslenst

van iedereen

maar die volstandiglijk

moet zijn in 't lang nadezen

herviert zij lang nadezen

worde in 't nadezen

wel vijf maal...

dat wordt u toegewenscht

elkeen wordt

en zijt gij dan niet meer

En vind hij u niet meer

bij ons gelijk gij heden

me u dan...

op wacht staan als op heden

bij ons zijt houw en trouw

te wil te weer voor God

aan God en volk

en 't volk getween te gaar

zoo blijve uw hert toch hier

uw geest en uw verleden

naam

uw voorbeeld en uw kracht

nog menig duizend jaar.

Terwijl gij reeds geniet
 bij hem die alle wegen
 toe
 der menschen voorbereidt
 beschikt en komen laat
 ten einde *en* daar Hij Wil
 't zij wie hem voor of tegen
 zij staande zalig hij (*gij*)
 die voor en met Hem staat.

Wie dat heldenpaar mag geweest zijn en aan welke gelegenheid het gedicht zijn bestaan te danken heeft, is mij onbekend; inlichting daarover en over alles wat Guido Gezelle's leven en werken aangaat, wordt in dank aanveerd door

C. GEZELLE.

Mengelmaren

Taalwetten

LIJK de boomen uit eene kern wassen, zoo zijn de talen ook uit een zeker getal spraakkernen ontsproten; deze wortels hebben zulk een heerlijk wasdom, zulk eenen rijkdom van woorden en gedaanten te weeg gebracht, omdat drie taalwetten die wortels beheerschen.

*
* *

Eerste taalwet: elke wortel is tot uitbouw, tot wijziging, tot verwisseling bekwaam, door verwisseling zijner klinkers.

Voorbeeld: De wortel *vig* in *vig-ilare*, bestaat ook als *vag* in *wak-en*.

*
* *

Tweede taalwet: elke wortel is tot uitbouw, tot wijziging, tot verwisseling bekwaam, door verwisseling zijner medeklinkers.

Voorbeelden: Nevens *wij*, *we*, zeggen wij ook: *me*. Nevens *can* in *can-ere*, zingen, heeft men ook *car* in *car-men*, gezang.

*
* *

Derde taalwet: elke wortel is tot uitbouw, tot wijziging, tot verwisseling bekwaam, door plaatsverwisseling zijner bestanddeelen.

Voorbeelden: Nevens het vlaamsch *geit*, heeft men het duitsch *Ziege*; nevens het vl. *hol*, het d. *Loch*, nevens het lat. *insula*, eiland, het grieksch *veδ-oς*; nevens het vl. *vorm*, hst gr. *μορφ-η*;- nevens het vl. *pot*, het d. *Topf*; nevens het lat. *ren-es*, het vl. *nier-en*; nevens het grieksch *yov-oς*, hoek, het engelsch *nook*; nevens het vl. *nijp-en*, het fransch *pin-cer*.

J. CL.